

Elveția va deschide în sfârșit dosarele secrete despre nazistul Josef Mengele, 'Îngerul Morții' de la Auschwitz

Autor: DIANA PANĂ | Publicat: 17-05-2026 13:00 | Actualizat: 17-05-2026 13:02

CUPRINS:

Cum a fugit Mengele din Europa

Suspiciuni că Mengele s-ar fi întors în Elveția

Dosarele au alimentat teorii ale conspirației

Istoricii suspectează legături cu Mossad

Un mister care persistă după decenii

Serviciul Federal de Informații al Elveției a anunțat că va deschide, în cele din urmă, dosarele mult timp sigilate despre criminalul de război nazist Josef Mengele, însă fără să precizeze când se va întâmpla acest lucru, conform BBC.

Istoricii au cerut ani la rând acces la documente, însă autoritățile elvețiene au refuzat constant până acum. Dosarele au fost sigilate până în 2071 din motive de securitate națională și pentru protejarea familiei extinse.

Josef Mengele, medic în cadrul Waffen SS, a activat în lagărul de exterminare Auschwitz din Polonia ocupată de naziști, unde selecta persoanele care urmau să fie trimise în camerele de gazare. Aproximativ 1,1 milioane de oameni au murit acolo, dintre care circa un milion erau evrei.

Cunoscut drept „Îngerul Morții”, Mengele a realizat experimente medicale pe prizonieri, în special pe copii și gemeni, înainte ca aceștia să fie uciși.

Cum a fugit Mengele din Europa

După război, Josef Mengele și-a schimbat identitatea și a reușit să obțină documente de călătorie ale Crucii Roșii la consulatul elvețian din Genova, pe care le-a folosit pentru a fugi în America de Sud. Crucea Roșie a recunoscut ulterior că documentele destinate persoanelor strămutate după război au ajuns și în mâinile unor naziști care încercau să evite urmărirea penală.

Biroul Comitetului Internațional al Crucii Roșii din Genova a emis astfel de pașapoarte sub identități false pentru Josef Mengele, Klaus Barbie și Adolf Eichmann.

Suspiciuni că Mengele s-ar fi întors în Elveția

Deși oficial se consideră că Mengele a trăit în America de Sud după 1949, istoricul elvețian Regula Bochsler susține că există indicii potrivit cărora acesta s-ar fi întors în Elveția după emiterea mandatului internațional de arestare din 1959.

Potrivit cercetărilor sale, serviciile secrete austriece au avertizat autoritățile elvețiene în 1961 că Mengele călătorea sub un nume fals și s-ar putea afla pe teritoriul Elveției.

În aceeași perioadă, soția lui Mengele închiriasse un apartament în Zurich și solicitase rezidență permanentă.

„Se pare că există dovezi că Mengele plănuia o călătorie în Europa în 1959”, a declarat istoricul pentru BBC. „De ce ar fi închiriat doamna Mengele un apartament în Zurich?”

Bochsler a descoperit inclusiv documente ale poliției din Zurich care arătau că apartamentul era supravegheat, iar soția lui Mengele fusese văzută conducând un Volkswagen împreună cu un bărbat neidentificat.

Dosarele au alimentat teorii ale conspirației

În 2025, istoricul Gérard Wettstein a încercat din nou să obțină acces la dosare și a dat autoritățile în judecată după ce cererea i-a fost respinsă.

„Părea ridicol”, a declarat el pentru BBC. „Atâta timp cât sunt închise până în 2071, alimentează teoriile conspirației, iar toată lumea spune: «trebuie să aibă ceva de ascuns».”

Wettstein a apelat inclusiv la crowdfunding pentru a acoperi costurile procesului.

„Am strâns 18.000 de franci elvețieni în doar câteva zile.”

Ulterior, Serviciul Federal de Informații al Elveției și-a schimbat poziția și a anunțat că accesul la documente va fi permis.

„Apelantului i se va acorda acces la dosar, sub rezerva unor condiții și cerințe care urmează să fie definite”, a transmis instituția.

Istoricii suspectează legături cu Mossad

Unii istorici cred că documentele ar putea conține informații despre colaborări între autoritățile elvețiene și Mossad, serviciul secret israelian care urmărea criminalii de război naziști fugari la sfârșitul anilor 1950.

Sacha Zala, președintele Societății Elvețiene de Istorie, consideră că secretizarea excesivă a documentelor a alimentat suspiciunile.

„Arată absurditatea procesului de desecretizare fără cunoștințe istorice”, spune el. „În acest fel, administrația a alimentat teoriile conspirației.”

Și istoricul Jakob Tanner critică lipsa de transparență.

„Este un conflict între securitatea națională și transparența istorică, iar prima prevalează adesea în Elveția.”

Tanner spune că este posibil ca Mengele să fi fost în Elveția în 1961, mai ales după capturarea lui Adolf Eichmann de către Mossad în Argentina.

Un mister care persistă după decenii

Josef Mengele nu a fost arestat niciodată și nici condamnat pentru crimele sale. El a murit în Brazilia, în 1979, fiind înmormântat sub un nume fals.

În 1985, corpul său a fost exhumat, iar testele ADN din 1992 au confirmat identitatea sa.

Cu toate acestea, întrebările despre o posibilă prezență a lui Mengele în Elveția continuă să provoace controverse.

„Mă tem că vom primi un dosar mai mult negru decât transparent”, spune Wettstein.

Și Regula Bochsler se teme că documentele vor fi puternic cenzurate.

„Nu am deloc încredere în autorități. Mi-e teamă că va arăta ca dosarele Epstein. De ce au fost aceste dosare Mengele închise atât de mult timp?”

Istoricii spun că este posibil ca adevărul complet să nu fie aflat niciodată.

„Poate că nu vom afla niciodată adevărul complet”, spune Wettstein. „Nu vom ști niciodată dacă a fost aici sau nu... dar poate vom avea măcar o imagine mai clară.”